

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE—DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMANĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVIOL, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNESTI, O. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
SECRETAR DE REDACȚIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Alexandru St. Mandrea.—*Problema Unificării* (Organizarea judecătorească).

Verax.—*Un cuvânt în chestiunea chirilor.*

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.—*Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.*—Contencios administrativ.—Vătămarea unui drept.—Sensul și întinderea acestui cuvânt.—(Dr. P. Niculescu cu Minist. Instrucției Publice).

Tribunalul Jud. Buzău.—Amnestie.—Stingerea acțiunii publice.—Despăgubiri civile.—Pagube de război.—(Anton Carailleanu cu Minist. Public).

Tribunalul Jud. Ialomița.—Inchiriere.—Loc de școală.—Act de administrație.—Odonanță prezidențială.—Act sub semnătură privată.—Lipsa mențiunii exemplarelor.—(Filip Antonescu cu Direcția Școlii Normale de fete din Călărași).

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ.—Titluri la purtător.—Incorporarea dreptului la titlu.—Poprire.—Terți purtători, (Observația de Parvus).

Problema unificării

Organizarea judecătorească

Dacă unificarea legislației prin complexitatea ei poate întâmpina întârzieri — organizarea judecătorească se impune cu tăria unui imperativ categoric.

Căci nu se poate închipui o instituție de Stat, cum este magistratura, care hotărăște asupra celor mai superioare și esențiale raporturi ce isvorăsc fie între stat și particulari, fie asupra raporturilor private între ele, sau uneori asupra intereselor unui Stat străin ori a naționalilor lui în legătură cu pricina pendinte înaintea instanțelor noastre, cheazăse supremă a patrimoniului moral și material, să fie recrutată în diferitele regiuni ale țării, după diverse norme.

E inadmis bil să se păstreze sistemul numirei după regiuni sau treptele scării erarhice să rămâe crestare de criteriile dictate pe vremuri fștilor stăpânitori de interesele lor șoviniste.

Legile de interes public, cum e Constituția, legea penală cu procedura ei, *organizarea justiției* etc., trebuiesc dela început să fie uniforme pentru toată țara așa întregită¹⁾.

Comparația între leg a de organizare judecătorească maghiară, încă în vigoare în Ardeal, și legea de organizare judecătorească din regat, descoperă două mentalități fundamentale opuse.

Maghiarii înțelegeau să miște resorturile tuturor instituțiilor după adranul interesului lor politico-național.

Acest caracter imprimat activității tuturor instituțiilor s'a răsfrânt și în organizarea judecătorească. Astfel se explică numărul nefsemnat de colegi români ce izbutiseră să pătrundă în magistratură.

Spre deosebire de organizarea din regat, lămurită și precisă, cu unica preocupare de a forma și dezvoltă *ordinul* judecătorec, — fără să încercăm apologia perfecțiunii ei — organizarea judecătorească maghiară e produsul unei mentalități absolut străine geniului *latin*.. În țesătura ei organică nu circulă o globulă vie. Concepția arhitectonică a sistemului e așezată pe o temelie rigidă de disciplină militară. Totul gravitează în jurul șefului jurisdicției investit cu puteri întinse.

De pildă, între altele, într'un tablou al magistraților și funcționarilor judecătorești, ce se comunica anual Ministerului de Justiție maghiar, sub o rubrică etichetată: „conduita, sârguința, cunoștințe juridice“, etc., șeful jurisdicției marchează cu note în cifre și litere. În cugetul meu această notare crează un fel de *capitis diminutio* în raportul dintre judecător și șeful

1) Conferință ținută de d-l Al. Oteteleșeanu, avocat și docent conferențiar la Facultatea de drept din București, în ziua de 22 Octombrie 1919, în sala bibliotecii Baroului din Palatul Justiției din București.

său erarhic, știrbește oarecum acea integritate morală care grupează magistrații între ei.

* * *

Incă două observațiuni.

În regat se preconizează sistemul înaintării pe loc. El este chiar inaugurat pentru judecătorii de instrucție, procurori și judecătorii de ocoale. Avem judecători de ocol cu gradul de consilieri de curte.

Acest sistem are rațiune, împacă aspirațiunile elementelor cari au conștiința valorii lor, întreține și stimulează râvna pentru carieră.

În legea de organizare judecătorească maghiară, magistratul e încadrat în statutul comun tuturor funcționarilor. Funcțiunea de consilier de curte de apel se cuprinde în clasa VI și are trei grade deosebite între ele printr'un spor de leafă.

Am credință că cea mai ascuțită perspicacitate intelectuală nu va reuși să învedereze rațiunea și criteriul moral care justifică această gradare.

Nici o diferențiere în atribuțiuni, aceleași drepturi și îndatoriri, și totuși gradare. E ceva nefiresc!

* * *

Complectul Curții de apel, este de trei. De sigur restrâns, pentru o instanță superioară.

Cu cât instanța e mai superioară, numărul membrilor crește. Acesta e principiul călăuzitor în componerea ei.

Și, în adevăr, problemele sunt mai importante, discuțiunile se dezvoltă în deplina lor amploare, luminile mai multor minți și cunoștințele lor doctrinale se încrucișează. Iar soluțiunea însușește un caracter nediscutat de adevăr.

* * *

Nădăduesc că criticele enunțate sunt și în sentimentul colegilor ardeleni. Dacă aș fi simțit o pornire protivnică m'aș fi resemnat!

Alexandru St. Mandrea

Consilier la Curtea de Apel, Oradea-Mare

Un cuvânt în chestiunea chiriilor

Necesitatea socială de a menține sau nu *statu quo* domină soluțiunea. Dacă nevoia a dispărut, rostul unei legiuiri speciale dispare; dacă nevoia persistă, legea specială trebuie să se supună principiului.

În intențiunea laudabilă de a face o cât mai dreaptă cumpănire între proprietar și chiriaș, stă pericolul ca prin excepțiuni la regulă, să se creeze un mijloc practic de a nega în fapt ceea ce se afirmă în drept.

Într'adevăr, dacă nu perdem din vedere că legea nu dispune decât prin măsuri generale, trebuie să ne ferim ca, prin excepțiuni, principiul pe care se reazemă legea să nu fie ocolit.

A prelungi contractele și a permite în genere proprietarului de a reclama liberă și integrală folosință a caselor sale, ar fi, afară de rarissime cazuri, a autoriza un joc foarte ușor; proprietarul în genere, se va muta în casele lui, cât de numeroase ar fi încăperile, pe un timp oarecare, apoi va găzdui în casa sa, rude, mai de aproape sau mai de departe, iar rudenii de sânge sau a biletelor de bancă, va permite proprietarului ca, sub scutul excepțiunii legale, să se pomenească și dânsul printre îmbogățiții de război.

În capitala noastră mai ales, ar fi o greșală prea ușoară, aceea de a apropia soluțiunile date în Franța, prin legea din 9 Martie 1918 sau prin textele din 1921. La Paris, de pildă, populațiunea a crescut aproximativ cu 1/6, pe când în București a crescut cu sută la sută. Cu toate acestea, dacă se consultă cu atențiune jurisprudența din Franța, și circulările ministeriale, se va convinge oricine de preocupățiunea de a nu lăsa chiriașii pe stradă.

Dacă am avea o statistică precisă a tuturor locuitorilor Bucureștilor, veniți după război, și asupra necesității funcțiunii sau profesiunii care i-a fixat în oraș, am putea face, prin organe administrative ideale, un triaj practic și folositor. Dar această soluțiune, foarte bună în principiu, riscă de a rămâne numai în stadiul unui desiderat.

Un oraș mai are nevoie, pe lângă pașnica orânduală între cetățeni și de un aparat administrativ, judecătorec, financiar, etc., fără de care viața socială ar fi cu neputință. Gândiți-vă la situațiunea slujbașilor cari ar fi puși deodată în obligațiunea de a alergera după un domiciliu imposibil de găsit, sau de a se înțelege cu un proprietar îndrituit prin excepțiuni legale a-i da pe toți afară, în corpore. Creșterea factice a chiriilor, care fiind cu 1500 sau 2000 la sută și care nu corespunde cu creșterea reală a prețului vieții de 500 sau 800 la sută, ar pune pe majoritatea slujbașilor, cari nu sunt proprietari, în dilema următoare: ori a părăsi slujba, ori a tranzija cu cinstea. Chestiunea merită reflecțiune nu numai pentru rolul ingrat de legiuitor, dar și pentru interesul pur material al proprietarului: în zadar și-ar înzeci tezaurul, dacă n'ar mai găsi pe nimeni ca să-l păzească. În loc de a putea opune o dreaptă ridicare a chiriilor, s'ar înlesni o îmbogățire imorală cu cele mai grave repercusiuni sociale.

Verax

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE.

SECȚIA III

Audiența dela 24 Noembrie 1920

Președinția d-lui V. Râmniceanu, prim-președinte.

Dr. P. Niculescu cu Ministerul Instrucției Publice.

CONTENCIOS ADMINISTRATIV. — VĂTĂMAREA UNUI DREPT. — SENSUL ACESTUI CUVÂNT. — ÎNTINDEREA LUI. — ART. 5 AL. F. DIN LEGEA IN ALTEI CURȚI DE CASAȚIE.

Cuvântul *drept* din art. 5 lit. F, legea Curței de Casație, este întrebuințat în accepțiunea cea mai largă, prin el înțelegându-se orice drept, fie pur și simplu, fie supus unei condiții, fie chiar orice posibilitate prevăzută și recunoscută de legiuitor.

Prin urmare, posibilitatea pentru un candidat de a obține o catedră vacantă în limitele și cu condițiunile prevăzute de legea învățământului, este cuprinsă în drepturile pe care legiuitorul a voit să le garanteze prin menționatul text din legea Curței de Casație.

No. 416 bis. — Respins incidentul de inadmisibilitatea recursului ridieat de Ministerul Instrucțiunii în recursul făcut de Dr. P. Niculescu.

S'au ascultat d-nii avocați: C. C. Arion și Al. Oteteleşanu în dezvoltarea incidentului de inadmisibilitatea recursului și d-nii avocați Em. Antontscu și Al. Bilciurescu pentru recurent în combaterea incidentului.

D-l Procuror general în concluziuni a cerut respingerea incidentului.

Curtea,

Având în vedere că recurentul a cerut ca Inalta Curte să decidă că deciziunea Ministerului Instrucțiunii Publice cu No. 92984, publicată în Monitorul Oficial No. . . din 26 Septembrie 1920, este luată cu călcarea legii;

Având în vedere că, Ministerul și intervenientul S. Lalu, au susținut oă, oricum ar fi actul atacat, adică chiar dacă ministerul ar fi luat această deciziune cu călcarea legii, recurentul nu poate fi admis să se plângă, pentru că înscrierea sa între candidații la catedra vacantă nu-i conferă un drept din acelea pe care legea a înțeles să le garanteze, ci numai o simplă speranță, prin urmare, înlăturarea făcută, nu i vatămă nici un drept și de aceea au cerut respingerea recursului, fără să se mai examineze temeinicia motivului invocat.

Având în vedere că, atunci când o catedră rămâne vacantă, această vacanță, în conformitate cu art. 80 din legea învățământului superior, se publică, pentru ca candidații să poată adresa cererile lor, până în termen de două luni dela publicare, cerere pe care a făcut-o și recurentul în acest termen;

Considerând că, candidatul înscriș are un drept eventual la catedra vacantă adică dreptul de a fi numit, în cazul când, fiind singur, comisiunea de examinare va găsi că are titluri și merite suficiente, ori că este cel mai meritos dintre toți, în cazul când sunt mai mulți concurenți;

Că este adevărat, că ministrul are dreptul să refuze numirea unui candidat recomandat ori comisiunea examinătoare să găsească insuficienți pe toți candidații și să nu recomande pe nici unul, în amândouă cazurile însă ministrul n'are alt drept decât să dispună publicarea din nou a catedrei vacante, nu însă și pe acela de a completa cum va voi locul vacant;

Că, deasemenea, un profesor titular sau agregat poate să fie transferat la catedra similară care este publicată vacantă și, în acest caz, examenul nemai putând avea loc, candidatul este de drept înlăturat;

Considerând însă că, toate aceste împrejurări nu însemnează că candidatul nu are nici un drept la catedra, ele constituiesc numai niște modalități, cărorora acest drept este subordonat și un drept supus unor anumite condițiuni este tot un drept;

Că, de altfel, dacă candidații înscriși la o catedră ar putea fi depărtați de ministru prin numiri și transferări ilegale, fără ca ei să aibă dreptul a se plânga și a ataca asemenea acte, este evident că atunci orice emulațiune a meritului ar fi înăbușită în paguba interesului superior al învățământului și aceasta desigur n'a putut fi intențiunea legiuitorului;

Considerând că, dacă legea dă dreptul unui profesor titular sau agregat să fie transferat la o catedră similară publicată vacantă, această transferare nu este lăsată la bunul plac al ministrului, ci este supusă la condițiuni și formalități anume prescrise de art. 82, legea învățământului superior, tocmai ca să garanteze interesele învățământului, astfel că numai o transferare făcută cu îndeplinirea acestor condițiuni poate avea de efect înlăturarea examenului și prin urmare și drepturile eventuale ale candidaților;

Considerând că, în speță, recurentul pretinde că, transferarea s'a făcut cu călcarea legii și aduce o vatămare drepturilor sale;

Considerând că cuvântul *drept* din art. 5 lit. F, legea Curții de Casație, este întrebuințat în accepțiunea cea mai largă, prin el se înțelege orice drept, fie pur și simplu, fie supus unei condițiuni, în fine

orice posibilitate prevăzută și recunoscută de legiuitor, prin urmare și posibilitatea pentru recurent de a obține catedra vacantă în limitele și cu condițiunile prevăzute de legea învătământului, este cuprinsă în drepturile pe care legiuitorul a voit să le garanteze prin acest articol din legea Curții de Casație; de aceea, în principiu, recursul este admisibil și incidentul de neadmisibilitatea lui, propus de intimat, este nefundat.

Pentru aceste motive, respinge incidentul de neadmisibilitatea recursului.

TRIBUNALUL JUD. BUZĂU, SECȚIA I

Audiența dela 15 Noembrie 1920

Președinția d-lui Aurel Safirescu, judecător de ședință

Anton Caraileanu și alții cu Ministerul Public.

AMNISTIE.—STINGEREA ACȚIUNEI PUBLICE PRIN AMNISTIE.—CEREREA DE A SE JUDECA DESPĂGUBIRILE CIVILE DERIVÂND DIN ACELAS FAPT PENAL.—CERERE FĂCUTĂ ȘI ÎNAINȚATĂ COMISIUNEI PENTRU PAGUBELE DE RĂSBOI.

Tribunalul constituit ca instanță penală pentru a judeca acțiunea publică stinsă prin amnistie, este competente a judeca acțiunea civilă accesorie, ce derivă din săvârșirea aceluiaș fapt penal, iar faptul că partea civilă a făcut cerere de despăgubiri înaintea comisiunii de constatarea și evaluarea pagubelor de război, nu împiedică rezolvarea cererii înaintea tribunalului corecțional, întrucât chiar dacă ar fi identitate de persoane, obiect și cauză, comisiunile acestea instituite prin decretele-legi 3795/918 și 1655/919, au atribuțiuni de a constata și evalua pagubele, hotărârile lor neavând autoritate de lucru judecat și neputând fi investite cu titlu executoriu.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de inculpații Anton Caraileanu, Ioana A. Caraileanu, Maria C. Suga și Ana Radașovici, în contra cărții penală No. 181/920 a judec. ocol. Potârlagele, prin care numiții inculpați sunt condamnați să sufere fiecare câte 7 luni închisoare și în mod solidar obligați să plătească reclamantului G. Tomescu cinci mii lei despăgubiri pentru faptul de furt prevăzut și pedepsit de art. 306 și 308 c. penal;

Ascultând pe inculpații apelanți în apărare și pe d-l prim procuror Eug. Enescu, în concluziuni;

Având în vedere lucrările dela dosar și cartea de judecată, întemeiată pe depozițiunile martorilor, și actele dela dosar;

În ce privește *acțiunea publică*:

Prin decretul-lege No. 2009 din 4 Mai 1920 se arată că toți locuitorii din vechiul regat cari în momentul comiterii infracțiunii nu erau sub arme, nici nu îndeplineau un serviciu în armată, beneficiază de amnistie în limitele și condițiunile arătate pentru toate faptele săvârșite până la data încheierii armistițiului general, 11 Noembrie 1918, cu excepția infracțiunilor anume arătate în citatul decret-lege.

Că, din lucrările și actele dosarului, rezultă că faptul pus în sarcina inculpaților, s'a săvârșit în timpul ocupațiunii austro-germane, adică înainte de 11 Noembrie 1918, și că faptul ce li se impută este delictul de furt prevăzut și pedepsit de art. 306 și 308 c. penal, delict ce nu intră în cazurile exceptate dela amnistie prin acest decret-lege 2009/920.

Pentru aceste motive urmează ca acțiunea publică să fie declarată stinsă prin amnistie.

În ce privește *despăgubirile civile*:

Reclamantul stăruiind a se judeca pretențiunile sale civile, chiar în această instanță penală, s'a obiectat de inculpați-apelanți că odată ce acțiunea publică este stinsă, urmează ca și acțiunea civilă accesorie a celei d'întâi să nu se mai poată valorifica pe această cale înaintea instanței penale, ci trebuie să intenteze o deosebită acțiune principală înaintea tribunalului civil.

Chestiunea ce se pune, este de a se ști dacă în cursul instanței penale, survenind stingerea acțiunii publice prin amnistie în apel, instanța penală este desezisată prin aceasta și de acțiunea civilă; — sau partea civilă poate să-și valorifice pretențiunile civile înaintea aceleiași instanțe penale care a pronunțat amnistia?

Partea civilă avea, în principiu, un drept câștigat dela introducerea acțiunii sale civile, odată cu cea publică, înaintea unei instanțe care s'a declarat competente de a judeca ambele acțiuni.

În apel, survenirea unui eveniment ulterior, amnistia, — n'ar putea să-i ridice competența inițială și să lipsească partea civilă de un drept câștigat, de a obține o sentință de judecată a pretențiunilor sale civile.

Competența unei instanțe, întrucât nu este modificată printr'un text expres de lege, se referă la ziua când a fost sesizată și în acea zi s'a fixat competența și de atunci putea să judece.

Acțiunea publică fiind declarată stinsă prin amnistie, ne găsim în aceeași situațiune — există o analogie perfectă, — cu cazul când inculpatul este achitat la prima instanță de faptul penal și partea civilă face apel în ce privește despăgubirile civile; instanța de apel, constituită tot ca instanță penală, va decide asupra pretențiunilor civile luându-se și concluziunile

Ministerului public — (care nefăcând apel nu mai are acțiunea publică, afară de afacerile venite în apel la tribunal dela judecătoriiile de ocol, în cari partea civilă făcând apel în contra unei cărți de judecată achitătoare, pune în mișcare, în baza art. 103 l. judec. ocoale, chiar și acțiunea penală).

Acțiunea civilă subsistă înaintea instanței penale, chiar dacă acțiunea publică este sfârșită prin achitare, ori stinsă prin amnistie, deces sau abrogarea delictului printr'o lege ce a survenit în timpul judecării atacerii; partea lezată va avea dreptul să continue acțiunea civilă înaintea jurisdicțiunii repressive. Acest principiu a fost consacrat și de art. 381 proc. pen., care prevede «că dacă acuzatul este recunoscut a nu fi culpabil, președintele va pronunța că este achitat de acuzațiune și Curtea va decide după aceea asupra daunelor-interese, respectiv pretinse, după ce părțile vor fi propus apărările lor și după ce Minist. public va fi fost ascultat».

Cele expuse mai sus sunt confirmate și de decretulegi 1547 din 9 Aprilie 1920 și 2009 din 4 Mai 1920, prin dispozițiuni exprese «că partea civilă își păstrează toate drepturile neatinse» și că «nu șterge efectele civile ale infracțiunilor». În mod cert că judecându-se cererea părții civile în această instanță penală, prezintă mai multe avantagii, se folosește de acte importante, atașate în original la dosar, concluziile Ministerului public, o procedură mai puțin costisitoare și de o mai grabnică soluțiune.

Pentru aceste motive, urmează a se lua în considerare cererea reclamantului Gh. Tomescu de a se judeca, chiar în această instanță penală, acțiunea civilă relativ la despăgubirile civile ce i s'au acordat de prima instanță.

În ce privește obiecțiunea ridicată de inculpați, că reclamantul a făcut cerere pentru aceleași daune și înaintea comisiunii II jud. Buzău, de judecată a pagubelor de război, și nu mai poate cere aceleași pagube înaintea tribunalului, fiind autoritate de lucru judecat. Această obiecțiune urmează a fi înlăturată pentru motivele următoare:

1) Comisiunea pentru pagubele de război acordă despăgubiri numai pentru stricăciunile și pierderile pricinuite de armatele dușmane austro-germane, de armatele ruse și chiar de armatele române; ori, reclamantul cere azi valoarea lucrurilor ce i s'au sustras de inculpați, persoane particulare.

2) Nu rezultă din corpul hotărârei comisiunii de pagube de război, că este identitate de persoane, obiect și cauză, cu cererea din această acțiune.

3) Chiar dacă ar fi identitate de persoane, cauză și s'ar constata din dosarul comisiunii de pagube că a cerut aceleași lucruri cari i-au fost sustrate de inculpați, totuși după decretulegi 3795/18 și 1656/19

aceste comisiuni au atribuțiuni numai de a constata în fapt existența, realitatea pagubelor de război și de a le prețui, ele nu conferă puterea lucrului judecat și nu pot fi investite cu titlu executoriu.

4) În orice caz, dacă i s'ar acorda și de acea comisiune de pagube o sumă derivând din același fapt pentru aceleași obiecte, și reclamantul o va încasa, se va aplica sancțiunea art. 9 din decretul-lege 1656/1919.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător de ședință Aurel Safirescu, în unire în parte cu concluziile d-lui prim-procuror, admite apelul inculpaților, în ce privește acțiunea publică, iar în ce privește acțiunea civilă reduce despăgubirile civile la suma de două mii lei.

Semnăți: A. Safirescu, V. Vasilescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI IALOMIȚA

Audiența dela 4 Iunie 1920

Președinția d-lui G. S. Constantinescu, judecător de ședință

Filip Antonescu cu Direcția Școlai Normale de fete din Călărași

INCHIRIERE.—LOCAL DE ȘCOALĂ.—ACT DE ADMINISTRATIE DE ATRIBUTUL DIRECTORILOR.

ORDONANȚE PRESIDENTIALE. — CARACTERUL LOR PROVIZORIU. — ART. 66 BIS PR. CIV.

ACTE SUB SEMNĂTURĂ PRIVATĂ. — LIPSA MENȚIUNEI NUMĂRULUI DE EXEMPLARE. — ART. 1179 G. CIV.

1° Inchirierea unui local de școală, nefiind decât un act de administrație, intră în atribuția directorilor cari au căderea să facă actele de administrație necesare pentru bunul mers și funcționarea regulată a școlaelor ce conduc.

2° Ordonanțele prezidențiale date în puterea art. 66 bis pr. civ., având un caracter vremelnic, nu prejudică întru nimic fondul, ceea ce nu însemnează că ele pot fi încuviințate fără o cercetare realabilă a titlurilor și dovezilor pe care se sprijină partea când cere a se lua o asemenea măsură.

3° Lipsa formalităților prevăzute de art. 1179 c. civ. nu anulează convenția între părți ci numai actul care, putând servi ca început de dovadă scrisă, partea care o invoacă este în drept a o complecta prin orice alte mijloace legale.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut în termen de Filip Antonescu, comerciant din Călărași, contra ordonanței prezidențiale No. 24 din 21 Mai 1920, dată conform art. 66

bis pr. civ. prin care s'a dispus executarea contractului de închiriere și punerea Direcțiunii Școlii Normale de fete din Călărași în folosința imobilului ce a închiriat dela numitul proprietar.

Având în vedere actele prezentate, cererile și susținerile părților;

Având în vedere că, din examinarea contractului de închiriere sub semnătură privată, vizat de Administrația Financiară, aflat în copie la dosar, precum și a celorlalte acte și lucrări, se constată că d-l Filip Antonescu a închiriat pentru trebuințele Școlii Normale de fete, reprezentată prin directoarea sa, d-na Victoria Constantinescu, imobilul situat în Călărași, Str. M. Cantacuzino, 44, pe termen de 5 ani, începător dela 23 Aprilie 1920, cu preț de 7000 lei anual, plătit în două rate și cu clauza că predarea imobilului se va face la 20 Mai 1920 — după ce i se va face reparațiunile anume specificate în contract. A doua zi după facerea contractului, proprietarul Filip Antonescu face o notificare adresată D-lui Stelian Constantinescu — soțul directoarei școlii normale — prin care îi face cunoscut că, consideră ca neavenită chitanța-contract ce a făcut cu D-sa, invitându-l a se prezenta la Corpul Portăreilor pentru a i se înapoi suma de 1000 lei ce i se dăduse ca acout din prima rată a chiriei. Motivul invocat de proprietar este că nu are unde să se mute, de oarece un alt imobil — tot proprietatea D-sale — închiriat clubului socialist din localitate și în care urma să se mute, nu devine liber, reprezentanții clubului nevoind a se muta.

Directoarea școlii normale, față de refuzul proprietarului de a-și executa obligațiunea ce și-a luat, îi notifică și D-sa să se prezinte la Corpul Portăreilor locali în ziua de 29 Aprilie, pentru a-și primi restul de 2000 lei, prima rată a chiriei, somându-l a-și respecta obligațiunea ce și-a luat. Acesta neprezentându-se, banii au fost depuși, iar la 19 Mai 1920 introduce petițiunea înregistrată la No. 14763, prin care cere ca, potrivit dispozițiilor art. 66 bis pr. civ., să se dea ordonanță pentru executarea contractului și punerea direcțiunii școlii normale de fete în folosința imobilului închiriat. În baza actelor prezentate, s'a dat ordonanța No. 24 din 21 Mai 1920, prin care s'a admis cererea.

În contra acestei ordonanțe, s'a declarat apelul de față, asupra căruia tribunalul are a se pronunța.

Având în vedere, că apelantul a invocat, în primul rând, lipsa de calitate a directoarei școlii normale, de a contracta și a intenta acțiuni, întrucât școala fiind o instituțiune de Stat, conform legii învățământului primar și normal primar, Statul urma să facă cererea în justiție și să fie reprezentat înaintea ei prin avocații săi; iar dacă directoarea școlii înțelegea să facă o asemenea cerere, în calitate de

prezidentă a comitetului școlar, trebuia să spună expres aceasta și să se conformeze dispozițiilor art. 69 din decretul-lege pentru înființarea și organizarea comitetelor școlare, care prevede că președintele împreună cu secretarul reprezintă comitetul înaintea instanțelor judecătorești;

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 50 al. 2 din legea învățământului primar și normal primar, directorii sunt însărcinați cu conducerea morală și administrativă a internatelor, cu supravegherea și stricta îndeplinire a îndatoririlor impuse prin legi și regulamente corpului didactic al școlilor normale;

Că, din însăși redacțiunea acestui articol se constată că directorii școlilor au de drept conducerea administrativă a internatelor, deci au căderea să facă actele de administrație necesară, pentru bunul mers și funcționarea regulată a școlilor ce conduc;

Că, în speță, directoarea prin închirierea ce a făcut pentru trebuințele școlii, nu a făcut decât un act de administrație, perfect variabil după însăși dispozițiunile articolului din lege invocată de apelant, având și încuviințarea specială a Ministerului de instrucție de care depinde, după cum se constată cu adresa No. 16266/1920, aflată la dos r.

În ceea ce privește celalt motiv invocat de apelant, că acțiunea a fost pornită în calitate de directoare a școlii, iar nu de prezidentă a comitetului școlar, și în unire cu secretarul comitetului, chestiunea nu poate avea nici o însemnătate cât timp nu se contestă directoarei școlii calitatea de prezidentă a comitetului școlar; iar faptul că secretarul comitetului școlar nu figurează alături de prezidentă, nu este de natura a atrage nulitatea actelor făcute de prezidentă singură, fiind a neprevăzându-se aceasta sub pedeapsă de nulitate, ar fi să se creeze decăderi de drepturi acolo unde nu se spune expres;

Că, pentru aceste considerațiuni, motivul invocat de apelant fiind netund t, urmează a fi respins.

Având în vedere că, în al doilea rând, s'a susținut de apelant, că chitanța-contract, în baza căreia s'a obținut ordonanța de executare, nu ar fi valabilă atât pentru că închirierea s'a tratat cu altă persoană decât directoarea școlii, cât și pentru că în contract s'a adăugat posterior facerii lui cuvintele: „făcut în două exemplare, câte unul de fiecare parte”; că dar, întrucât se contestă însuși titlul, cererea nu se mai poate rezolva pe calea procedurii sumare prevăzută de art. 66 bis pr. civ., de oarece s'ar judeca însuși fondul procesului;

Având în vedere că, pentru a se examina acest motiv invocat de apelant, trebuie să stabilim mai întâi caracterul ordonanțelor de referență, atât în privința probelor ce trebuie aduse de partea ce voeste

a uza de această cale, cât și din punctul de vedere dacă aceste ordonanțe sunt adevărate hotărâri, având autoritatea lucrului judecat, sau au numai un caracter provizoriu;

Considerând că este stabilit, însuși textul art. 66 bis pr. civ. spunând precis, că aceste ordonanțe au un caracter vremelnic; din acest provizorat rezultând de asemenea, ca o consecință logică, că ele nu prejudică întru nimic fondul;

Considerând, însă, că cu tot provizoratul lor, nu se poate admite că ele pot fi încuviințate fără o cercetare prealabilă a titlurilor și dovezilor pe care se sprijină partea când cere a se lua o asemenea măsură, putând fi admisă sau respinsă cererea după cum din actele și dovezile invocate de parte reese sau nu dreptul celui ce 'l invocă; iar faptul că se contestă de partea adversă valabilitatea titlului trebuie luat în considerație numai când se produc și dovezi sigure, de ex., un contra-inscris la un act autentic, sau când părțile au prevăzut anume în contract o condițiune rezolutorie sau o altă cauză de neexecutarea lui, cum ar fi dacă în speță prooprietarul ar fi prevăzut clauza în baza căreia a făcut școalei normale notificarea prin portărei; nu și atunci când din actele prezentate dreptul invocat de parte rezultă destul de clar, iar de către partea adversă se fac simple afirmațiuni nedovedite, a căror nereseriozitate se poate aprecia din însuși actul care constată voința părților;

A decide altfel și admitând ipoteza susținută de apelant, că odată ce s'a contestat validitatea titlului, fără a se examina dacă motivele invocate sunt serioase sau nu, tribunalul nu mai este competent să stutueze pe calea prevăzută de art. 66 bis pr. civ., fiindcă s'ar prejudica fondul.—ar urma ca toate ordonanțele prezidențiale date în baza acestui text de lege, să fie reformate în apel, tăgăduindu-se astfel însăși rațiunea de a fi a art. 66 bis a cărui aplicare ar deveni aproape iluzorie;

Considerând că acestea odată stabilite, urmează să examinăm temeinicia afirmațiunilor făcute de apelant pentru susținerea acestui al doilea motiv de apel;

Considerând că în ceea ce privește prima obiecțiune făcută că, închirierea s'a tratat cu soțul directoarei școalei normale, iar nu cu directoarea personal, urmează a se examina actele încheiate de părți și se a se vedea care le-a fost intențiunea și în ce calitate au înțeles să contracteze;

Că din examinarea contractului de închiriere se constată că proprietarul apelant Filip Antonescu, a înțeles să închirieze imobilul său direcțiunei școalei

normale, spunându-se destul de lămurit: „am primit din partea direcțiunei școalei normale de fete din Călărași suma de lei 1000, aconto asupra chiriei pentru casele ce am închiriat școalei“.

Că, față de termeni destul de expliciti din contract, din care rezultă pentru cine s'a închiriat localul, și față cu dispozițiunile art. 977 c. civ., care prevede că interpretarea contractelor se face după intențiunea comună a părților, este indiferent cine a tratat această închiriere, destul ca D-ta proprietar ai înțeles și ai prevăzut expres că închiriezi localul școalei normale de fete; așa că obiecțiunea ridicată de apelant nefiind serioasă, cată a fi înlăturată.

Având în vedere și a doua obiecțiune ridicată relativ la adaosul cuvintelor „făcut în două exemplare, etc.“, posterior confecționării actului;

Considerând că, după dispozițiunile art. 1179 c. civ., actul făcut sub semnătură privată pentru a fi valabil, trebuie făcut în atâtea exemplare originale câte părți cu interes contrar sunt, fiecare exemplar făcând mențiune de numărul originalelor ce s'au făcut;

Considerând că, fără a mai discuta chestiunea că, chiar în caz când cele susținute ar fi exacte, actul numai ar fi nul, nu însă și convențiunea dintre părți, care constituind un început de probă scrisă, este complectată cu însăși recunoașterea proprietarului apelant prin notificarea ce face școalei normale a doua zi după facerea contractului, prin care notificare recunoaște că închiriasse imobilul său școalei; dar în speță, întrucât nu se face dovada că adăogirile s'au făcut posterior și numai pe exemplarul rămas chirieișii directoarei școalei normale, motivul invocat este întemeiat și urmează a fi respins;

Având în vedere că, în al treilea și ultim rând, s'a susținut de apelant că art. 66 bis pr. civ., în baza căruia s'a obținut ordonanța de executare, nu ar fi aplicabil în speță, întrucât nu se justifică cu nimic de către direcțiunea școalei normale, urgența cerută de acest articol pentru păstrarea dreptului, că școala pretinde că-l are și care se poate realiza pe calea procedurii dreptului comun;

Considerând că, din examinarea actelor aflate la dosar, și ținând seama și de situațiunea ce s'ar crea chirieșului, — direcțiunea școalei normale de fete, — în caz când s'ar admite susținerea apelantului, reese destul de evident interesul pe care îl avea școala ca dreptul său rezultat din contractul de închiriere să fie grabnic constatat, procurându-i-se și folosința acestui drept; de oarece altfel, și dacă ar fi urmat procedura dreptului comun, s'ar fi putut întâmpla ca pro-

prietarul să închirieze imobilul său altei persoane — căreia să-i procure și folosința — și atunci însuși dreptul actualei chirie, direcțiunea școlii normale, ar fi devenit iluzoriu, ne mai având contra proprietarului decât o acțiune în daune;

Că, în afară de această considerațiune destul de puternică, de oarece, după cum s'a arătat mai sus, prin întârziere era periclitat însuși dreptul, la dosar există adresa No. 10 din 1 Aprilie 1920 a medicului spitalului din Călărași, — care e și medicul internatului școlii normale de fete — către directoarea școlii, și care justifică de asemenea urgența în care se află direcțiunea școlii de a-și valorifica drepturile sale de chiriașă, de oarece după cum arată medicul școlii trebuia să se găsească cât mai în grabă un alt local mai spațios pentru a se da elevelor o așezare mai igienică. Adresa fiind înaintată direcțiunii școlii cu 25 zile înainte de facerea contractului de închiriere, nu se poate spune că este făcută de complezență;

Că, pentru aceste considerațiuni, și acest al treilea și ultim motiv fiind nefundat, câtă a fi înlăturat și în consecință apelul respins ca nefundat.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător de ședință G. S. Constantinescu, respinge, etc.

Semnați: G. S. Constantinescu, C. Bădescu.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

CURTEA DE APEL DIN PARIS

23 Iunie 1919

TITLURI LA PURTĂTOR. — CREDITORI. — INCORPORAREA DREPTULUI DE CREANȚĂ CU TITLUL. — CUPOANE SCĂZUTE. — POPRIRE ÎN MÂINI ȘI STABILIMENTULUI DEBITOR. — TERTII PURTĂTORI. — NEOPOZIBILITATE.

În materie de titluri la purtător, dreptul se încorporează cu titlul și se confundă cu dânsul, așa încât acela care este purtătorul titlului e presupus a fi titularul dreptului pe care titlul îl constată, și poate, în contra oricărei opozițiuni, să ceară stabilimentului debitor prestațiunile aferente titlului său, întrucât nu e vorba de titluri pierdute sau furate și lovite de opozițiune în virtutea legii din 15 Iunie 1872 (L. din 21 Ianuarie 1883 rom.).

(Sirey, *Recueil général*, 6, 1920 pag. 81).

NOTĂ. — O creanță constatată prin un titlu la purtător poate face obiectul unei popriri? Cu alte cuvinte, orice s'ar putea învoca, titlurile la purtător sunt ele susceptibile de a fi poprite? Aceasta este chestiunea rezolvată de Curtea de Apel din Paris, prin decizia sintetizată mai sus.

Soluțiunea dată oferă, pentru purtătorii de titluri, un interes considerabil. Este totuși curios de notat că, până acum, această chestiune nu a dat loc la nici o jurisprudență. În fapt, prea multe obstacole se opun ca un creditor să fie în măsură de a înființa o poprire asupra titlurilor la purtător, care sunt în posesia debitorului său: creditorul ignorează foarte adesea titlurile care compun patrimoniul acestuia din urmă; mai puțin încă va cunoaște numerile acestor titluri, fără care o poprire rămâne fără efect. Astfel se explică lipsa aproape completă de lucrări relative în această materie.

Nu este mai puțin adevărat (speța actuală o dovedește) că obstacolele de fapt susceptibile de a împiedica o poprire pot fi înlăturate. Un creditor poate, prin un mijloc oarecare, să aibă cunoștința de natura titlurilor aparținând debitorului său și să fie în măsură de a le individualiza. Creditorul, înarmat cu aceste informațiuni, are dreptul să notifice o poprire stabilimentului debitor, pentru a-l împiedica să plătească purtătorului dobânzile sau dividendele, și la nevoie capitalul? Curtea din Paris s'a pronunțat pentru negativă.

În lipsă de jurisprudență, doctrina a rămas până acum divizată asupra acestui punct. După unii au'ori (V. Buchère *Tr. théor. et prat. des val. mob.*, 2-e éd. No. 479; Wahl, *Tr. théor. et prat. des titres au porteur*, t. 2, No. 1162; Thaler, *De la nature juridique du titre de crédit*, No. 47; Pand. Rép., *Saisie-arrests*, No. 609; *Valeurs mobilières*, No. 172), creanțele constatate prin titluri la purtător pot face obiectul unei popriri. Nici un text de lege nu le dispensează; există chiar un argument *a contrario* tras din dispozițiunile decretului din 28 Febr. 1852, relativ la creditul funciar (art. 18) care «fără a distinge între titlurile la purtător sau nominative sustrage anumite categorii de titluri dela poprire. Nu ar trebui să conchidem că pentru celelalte ea este admisă? (Wahl, *op. cit.*, t. 2, No. 1165). Partizanii acestei păreri nu ascund că poprirea se va isbi foarte de multe ori de obstacole de neînvinș; dar această dificultate de fapt nu constituie o imposibilitate juridică.

Curtea din Paris, în decizia raportată, respinge această soluțiune, și consacră teza susținută de o parte a doctrinei după care creanțele constatate prin titluri la purtător nu sunt susceptibile de poprire (V. în acest sens, Cuhe, *Précis des votes d'exécution*, No. 176; Daniel de Polville, *Tr. de la possession et des titres au porteur* 2-e éd. t., No. 360; Bezarad-Falgas, *Le contentieux des oppositions sur titres*, No. 53 et. s).

Decizia invoacă, în sprijinul său, principiile care guvernează drepturile purtătorului în materie de titluri la purtător, și face apel mai cu seamă la ideea de încorporațiune a dreptului în titlu, idee care în realitate este mai mult o figură de limbaj decât o explicațiune.

În tot cazul, admitând soluția Curții de apel din Paris nu se poate zice că titlurile la purtător se sustrag dela dreptul de gaj comun al creditorilor, căci ei au calea normală de urmărire a sechestrului.

Pervus